

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Romuald Kompanowski

Protokolant: st.sekr.sądowy Piotr Durajczyk

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2022 r. w Kaliszu

odwołania I. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 30 grudnia 2020 r. numer (...)

w sprawie I. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

sprawy dotyczące odpowiedzialności osób trzecich i następców prawnych za składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i ubezpieczenie zdrowotne

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 30 grudnia 2020 r. numer (...) w odniesieniu do składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca I. S. jako członek zarządu Hurtownia (...) Spółka z o.o. w K. ponosi odpowiedzialność solidarnie ze spółką Hurtownia (...) Spółka z o.o. w K. za zaległości z tytułu składek na wskazany wyżej Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego w kwocie 954,72 złotych, odsetek w kwocie 350,90 złotych oraz kosztów egzekucyjnych w kwocie 626,90 złotych.**
- 2. W pozostałym zakresie odwołanie oddala.**
- 3. Koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie znosi.**

Sędzia Romuald Kompanowski

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 grudnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż I. S. jako członek zarządu ponosi solidarną odpowiedzialność za zobowiązania firmy pod nazwą Hurtownia (...) spółka z o.o. w K. z tytułu niezapłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz odsetek od tych składek w łącznej kwocie 20 147,83 zł, przypadających za okres grudzień 2014 – styczeń 2019.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła I. S. wnosząc o jej zmianę ustalenie, że nie ponosi odpowiedzialności z tytułu stwierdzonych w decyzji należności. W trakcie postępowania skarżąca wskazała na wygaśnięcie mandatu członka zarządu z dniem 30 czerwca 2006 r. z uwagi na upływ kadencji i brak powołania na kolejną kadencję.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Firma Hurtownia (...) spółka z o.o. w K. została utworzona w lipcu 2002 r. a jej zasadniczym celem była sprzedaż hurtowa artykułów farmaceutycznych.

dowód: wypis z rejestru handlowego w aktach ZUS

W akcie założycielskim spółki odwołująca I. S. została powołana na stanowisko prezesa zarządu spółki. Zarząd spółki od początku jej istnienia był jednoosobowy. W akcie założycielskim określono także kadencję członka zarządu – 3 lata.

/bezsporne/

Prowadzona egzekucja z majątku spółki na rzecz organu rentowego była bezskuteczna. W latach 2015-2020 dokonano zajęcia rachunków bankowych spółki ale czynność ta nie doprowadziła do wyegzekwowania należności z uwagi na brak na tych rachunkach środków pieniężnych. Podejmowane przez organ egzekucyjny czynności egzekucyjne nie doprowadziły do uzyskania informacji o jakimkolwiek majątku spółki. Ujawnione zostało wtedy, iż spółka nie posiada żadnych ruchomości, zbywalnych praw majątkowych czy zarejestrowanych na spółkę pojazdów mechanicznych. Stan taki doprowadził do wydania przez organ prowadzący egzekucję postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji i brak prowadzenia przez spółkę bieżącej działalności.

dowód: postanowienie z 27.01.2020 r. w aktach ZUS

W okresie od powołania na stanowisko prezesa zarządu odwołująca aktywnie uczestniczyła w prowadzeniu spraw spółki. Strategiczne decyzje co do kierunków rozwoju firmy podejmowane przez odwołującą. W tym czasie odwołująca była jednoosobowym wspólnikiem Spółki. Odwołująca nie miała świadomości, że z chwilą upływu pierwszej kadencji utraciła w Spółce status członka zarządu.

dowód: zeznania odwołującej

W deklaracjach zgłoszeniowych do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego Spółka jako płatnik składek na wskazane ubezpieczenia podawała dane zatrudnionych pracowników oraz odwołującą jako członka zarządu spółki. W ten sposób wysokość zaległości Spółki z tytułu składek na wskazane ubezpieczenia odpowiada kwotom przypisanym odwołującej zawartym w zaskarżonej decyzji.

/bezsporne/

Po odliczeniu składek obciążających wyłącznie odwołującą jako jednoosobowego wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wartość przypisanych odwołującej składek jako członka zarządu uległa zmniejszeniu o wartość składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego do kwoty 954,72 zł na same składki, 350 zł na odsetki. Odnośnie pozostałych funduszy kwoty nie uległy zmianie.

dowód: zestawienie zaległości jako załącznik do pisma ZUS z 15.04.2022 r.

Sąd zważył, co następuje:

W myśl z art. 116 §1 Ordynacji podatkowej zwanej dalej Ordynacją, za zaległości składkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie, całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, chyba, że członek zarządu wykaże, iż we właściwym czasie zgłoszono wniosek

o upadłość albo, że nie zgłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy bądź wskazuje mienie, z którego egzekucja jest możliwa. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 1998 r, nr 137, poz. 887, ze zmianami), art. 116 ordynacji podatkowej stosuje się odpowiednio do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a na podstawie art. 32 powołanej ustawy - także do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Stosownie do wskazanego przepisu odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Dla ustalenia okresu dotyczącego zaległości, za które odpowiedzialność ponosi konkretny zarząd, kluczowe znaczenie ma zatem wyjaśnienie, co należy rozumieć przez "pełnienie obowiązków". Innymi słowy, jakie czynniki decydują o tym, że dana osoba pełni w danym momencie obowiązki członka zarządu spółki kapitałowej, do których na podstawie art. 201 § 1 k.s.h. należy w szczególności prowadzenie spraw spółki oraz jej reprezentacja. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 4 marca 2015 r., sygn. I FSK 241/14, wskazał, że art. 116 § 2 Ordynacji odwołuje się do faktycznego sprawowania przez dany podmiot wymienionej w tym przepisie funkcji. Oceniając odpowiedzialność solidarną konkretnej osoby za zaległości podatkowe jednostki organizacyjnej, którą zarządza istotne znaczenie ma więc ustalenie, czy w danym czasie podejmowała ona aktywne działania z zakresu prowadzenia spraw spółki. Należy podkreślić, że istota odpowiedzialności solidarnej członków zarządu za zaległości podatkowe nie opiera się wyłącznie na formalnym piastowaniu danego stanowiska, lecz również na ponoszeniu konsekwencji działań lub zaniechań. Za związaniem odpowiedzialności członków zarządu z rzeczywistym sprawowaniem tej funkcji opowiedział się zresztą wielokrotnie Naczelny Sąd Administracyjny. W jednym z orzeczeń NSA stwierdzono, że faktyczne wykonywanie obowiązków członka zarządu w spółce z o.o., nawet po formalnej rezygnacji z funkcji członka zarządu w tejże spółce, powoduje odpowiedzialność podatkową tego podmiotu przewidzianą w art. 116 § 2 Ordynacji (wyrok NSA z dnia 13 sierpnia 2013 r., sygn. akt II FSK 2401/11). W innym z kolei wyroku Sąd ten zawarł pogląd, że pojęcie "pełnienie obowiązków członka zarządu", które jest kluczowe dla określenia zakresu odpowiedzialności uregulowanej w art. 116 § 2 Ordynacji, należy odnieść do kontekstu faktycznego. Nie można tego pojęcia utożsamiać np. z wpisem do rejestru handlowego, lecz należy mieć na względzie możliwość uwzględnienia przy dokonywaniu jego wykładni okoliczności faktycznych, dotyczących możliwości rzeczywistego oddziaływania na sprawy danej spółki przez osobę tylko formalnie figurującą w rejestrze jako członek zarządu (wyrok NSA z dnia 16 września 2011 r., sygn. akt II FSK 561/10). Naczelny Sąd Administracyjny zwracał również uwagę na istotne znaczenie rzeczywistej zmiany sposobu zarządzania spółką po ewentualnym wygaśnięciu mandatu członka zarządu. Nie można bowiem nie uwzględnić faktu, że np. żadna nowa osoba nie zostaje w to miejsce powołana, a dotychczasowy członek zarządu wciąż faktycznie sprawuje dotąd pełnioną funkcję w organie wykonawczym danego podmiotu (por. wyrok NSA z dnia 22 marca 2013 r., sygn. akt I FSK 862/12). Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela przywołane wyżej poglądy.

Uzasadniony było natomiast odwołanie w zakresie w jakim kwestionowana była wysokość przypisanej odwołującej zaległości. Odwołująca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność jako jednoosobowy wspólnik w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością jest płatnikiem składki na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego. Zastosowanie ma w tym przypadku przepis art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Płatnikiem składek takiej osoby jest ta osoba. Nie jest nią spółka, w której taki płatnik jest wspólnikiem. Na taką ocenę nie ma jakiegokolwiek wpływu wadliwie sporządzona przez spółkę deklaracja zgłoszeniowa. Z tej też przyczyny nie mogły ostać się wnioski pełnomocnika organu rentowego o braku podstaw do korekty przypisanych odwołującej należności jako członkowi zarządu skoro z mocy samego prawa spółka nie była faktycznie płatnikiem tych składek. Dlatego też uznając w tej części odwołanie za uzasadnione orzec należało jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W pozostałym zakresie odwołanie nie było uzasadnione z przyczyn podanych wyżej i wobec tego orzec należało jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

Mając na uwadze częściowe uwzględnienie odwołania w takim samym stopniu co do wartości sporu i jego oddalenie w pozostałej części, sąd uznał za celowe wzajemne zniesienie kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o przepis art. 100 k.p.c. o czym orzeczono w punkcie 3 sentencji wyroku.

Sędzia Romuald Kompanowski